

אוניברסיטת בר – אילן
המחלקה למדעי המדינה
לימודי תואר שני - התמחות בביקורת פנימית וציבורית

71-798-39 - ביקורת המדינה במערכת השלטון והמינהל בישראל - תשס"ז
ד"ר שוקי אמרני

מסגרת ומטרת הקורס
הקורס נועד להקנות לסטודנטים ידע עיוני ומקצועי בנושאי ביקורת המדינה בישראל. במסגרת הקורס ילמדו תיאוריות וגישות בתחומי החברה, המשטר והמינהל הציבורי והשפעתן על ביקורת המדינה. הדיונים בשיעורים יתמקדו בשינויים ובמגמות שחלו במהלך השנים בביקורת המדינה בישראל ובהיבטים השוואתיים למדינות דמוקרטיות אחרות. דגש מיוחד יינתן לדיון בדילמות ערכיות ומקצועיות שעולות בעבודת הביקורת ובתחום יישום רעיון הפיקוח הציבורי והנשיאה באחריות ציבורית.

דרישות הקורס
מבחן מסכם בסוף השנה - 60%.
תרגיל בסמסטר השני - 40%.
השתתפות בשיעורים הינה חובה.
נושאי לימוד מרכזיים

מבאות
עקרונות יסוד של המשטר הדמוקרטי בעידן המודרני.
מהות הפיקוח הציבורי והנשיאה באחריות ציבורית.
קשיים וכשלים בקיום פיקוח ציבורי במשטר הדמוקרטי.
גורמים משפיעים על התפתחות ביקורת המדינה.
יחסי גומלין בין ביקורת המדינה לביקורת הפנימית.
ביקורת המדינה במשטרים לא - דמוקרטיים.

ביקורת המדינה בישראל
מאפייני החברה, המשטר והמינהל הציבורי בישראל.
התשתית החוקית של מוסד מבקר המדינה בישראל.
מבקר המדינה כנציב תלונות הציבור - יתרונות וחסרונות.
עבודת הביקורת - הלכה למעשה (שיטות, תקנים נושאים ומכוונות).
השפעת ביקורת המדינה על מערכות השלטון והמינהל הציבורי.
מדדים להערכת האפקטיביות של ביקורת המדינה.
שינויים ומגמות בביקורת המדינה בישראל.

סוגיות נבחרות :
ביקורת המדינה במשרדי הממשלה.
ביקורת המדינה במערכת השלטון המקומי.
ביקורת המדינה במערכת הביטחון ובארגונים חשאיים.
ביקורת המדינה במגזר הלא - יהודי.
יחסי גומלין בין ביקורת המדינה למערכת הפוליטית.
יחסי גומלין בין ביקורת המדינה לאמצעי התקשורת.
יחסי גומלין בין ביקורת המדינה למערכת המשפט.

רשימת קריאה נבחרת (לפי סדר א' - ב')

1. אלעזר דניאל, קלכהיים חיים (עורכים), השלטון המקומי בישראל (ירושלים, המרכז הירושלמי לענייני ציבור ומדינה, 2001).
שמור מדעי המדינה לפי שלט.המ (472871)

2. אמרני שוקי, "ביקורת תקשורת ופוליטיקה בשלטון המקומי בישראל : שינויים ומגמות", רואה החשבון (תל - אביב, פברואר 2000).
כתב עת בספריה לכלכלה

3. אמרני שוקי, "יחסי אזרח שלטון מקומי בישראל: מגמות ושינויים" (יפורסם בכתב העת הקרוב עיונים בביקורת המדינה).
כתב עת בספריה למדעי החברה – אולם 4

4. בריכטה אברהם, פדצור עמי (עורכים), הבחירות לרשויות המקומיות בישראל - 1998 : המשכיות או שינוי ? (תל - אביב, אוניברסיטת תל - אביב, 2001).
E 324.6 בחי. לר (507454)
5. גזיאל חיים, יסודות המינהל הציבורי (תל - אביב, דקל, 1987)
שמור מדעי המדינה לפי גזי יס (65360)
6. גייסט בנימין, "ביקורת המדינה - עקרונות ומושגי יסוד", עיונים בביקורת המדינה (ירושלים, משרד מבקר המדינה, 1991).
כתב עת בספריה למדעי החברה - אולם 4
7. דיוואר ד. "אתיקה ונשיאה באחריות", עיונים בביקורת המדינה (ירושלים, משרד מבקר המדינה, 1996).
כתב עת בספריה למדעי החברה - אולם 4
8. דין וחשבון הועדה הציבורית - מקצועית לבדיקה כוללת של שירות במדינה וגופים הנתמכים מתקציב המדינה (ירושלים, "ועדת קוברסקי", 1989)
שמור מדעי המדינה לפי ישר. די (112199)
9. הורוביץ דן, ליסק משה, מצוקות באוטופיה: ישראל - חברה בעומס יתר (תל - אביב, עם עובד, 1990).
שמור מדעי המדינה לפי הור. מצ (133909)
10. כהן - אלמגור ר., (עורך), סוגיות יסוד בדמוקרטיה הישראלית (תל - אביב, ספריית פועלים, 1999).
שמור מדעי המדינה לפי סוג. יס (413497)
11. כהן סטיוארט (עורך), תרבות דמוקרטית: צבא וחברה בישראל (ירושלים, המכון הישראלי לדמוקרטיה, 2001, 4-5),
כתב עת בספריה למדעי החברה
12. כפיר אהרון י. ראובני, (עורכים), המינהל הציבורי בישראל - 50 שנות מנהל ציבורי: התפתחות, לקחים ואתגרים לקראת שנות ה - 2000 (תל - אביב, צ'ריקובר, 1998).
שמור מדעי המדינה לפי מנה. הצ (391850)
13. מזרחי נסים, תורת הביקורת הפנימית (תל - אביב, המכללה למינהל, 2000).
657.458 מזר. תנו (454147)
14. סולגניק אייל, האפט רפאל, אמרני שוקי, רפורמת הדיווח ברשויות המקומיות לאור המלצות "ועדת ברנע" ו"ועדת אמרני" ולקחים למתכונת ביצוע רפורמות חשבונאיות במגזרים אחרים (תל - אביב, אוניברסיטת תל - אביב, 2000).
שמור מדעי המדינה לפי אמר. רפ (460696)
15. עציוני - הלוי חווה, קשר האליטות והדמוקרטיה בישראל (תל - אביב, ספריית פועלים 1993).
שמור סוציולוגיה לפי עצי. קש (228592)
16. פרידברג אשר (עורך), הביקורת ברשויות המקומיות בישראל (ירושלים, משרד הפנים, 1998).
שמור מדעי המדינה לפי בקר. בר (428414)
17. פרידברג אשר (עורך), ביקורת המדינה בישראל - הלכה ומעשה (ירושלים, אקדמון, 1999).
שמור מדעי המדינה לפי בקר. המ (260709)
18. קאר דוד, איאן ליטמן, מצוינות בשירות הציבור - מדריך לניהול איכות בשנות ה - 90 (תל - אביב, המרכז הישראלי לניהול, 1995).
שמור מדעי המדינה לפי קר. מצי (309137)
19. רוזביץ שמעון, אמרני שוקי, "כלכלת בחירות במערכת השלטון המקומי בישראל", עיונים בביקורת המדינה (ירושלים, משרד מבקר המדינה, 1997).
כתב עת בספריה למדעי החברה - אולם 4

20. רוזביץ שמעון, אמרני שוקי, "השלטון המקומי בישראל לקראת שנות ה - 2000 : מתלות לעצמאות שלטונית וכלכלית", רואה החשבון (תל - אביב, לשכת רואי החשבון בישראל, יוני 1997).
כתב עת בספריה לכלכלה

21. שרקנסקי עירה, "המינהל הציבורי בישראל בראי ביקורת המדינה", עיונים בביקורת המדינה (ירושלים, משרד מבקר המדינה, 1982).
כתב עת בספריה למדעי החברה - אולם 4

22. Caiden, G.E., "The Problem of Ensuring the Public Accountability of Public Officials," in: Jabbara, J.B. and Dwivedi, O.P (eds.), Public service Accountability, A Comparative erspective (Kumarian press, Connecticut, 1989).

אין

23. Friedberg A. Geist; B. Mizrahi N. and Sharkansky I. (eds.), State Audit and Accountability (State Comptroller's Office, Jerusalem, 1991).

351.7232 STA (166506)

24. Friedberg, A., Geist, B., Mizrahi, N. and Sharkansky I. (eds.), Studies in State Audit (State Comptroller's Office, Jerusalem, 1995).

E351.9 STU (296388) : בספריה לכלכלה

25. Normanton, E.L., The Accountability and Audit of Governments – A Comparative Study (Manchester University Press and New York: F.A. Praeger, 1996).

אין

26. Wheat, E.M. "The Activist Auditor: A New Player in State and Local Politics," Public Administration Review (September-October' 1991).

Journal

27. Friedberg Asher, Schwartz Robert, Amrani Shuki, "Oversight Ethics: The Case of Business Licensing", Journal of Business Ethics, February 2004 .pp. 371-381.

Journal +EJournal : בספריה לכלכלה